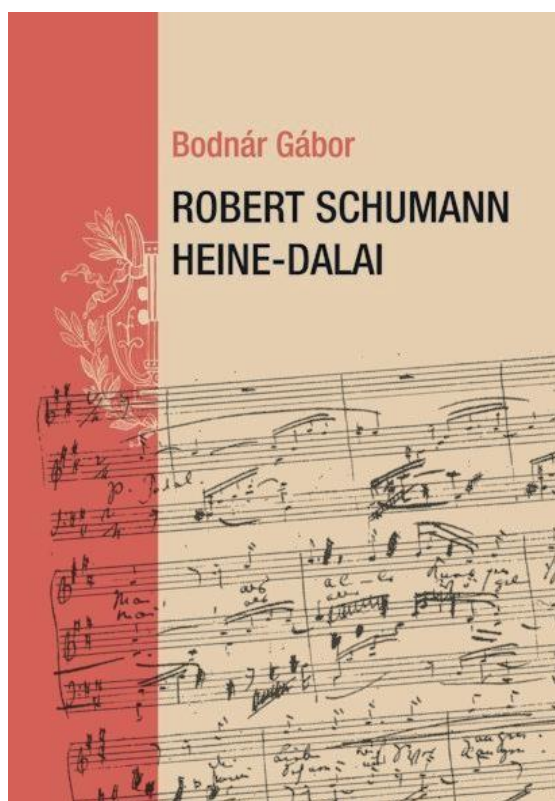

A 170 ÉVE ELHUNYT ROBERT SCHUMANN EMLÉKÉRE

Bodnár Gábor: Robert Schumann Heine-dalai

(Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Művészetközvetítő és Zenei Intézet Budapest, 2025)

Prof. dr. Bodnár Gábor¹ jelen tanulmánya a 2005-ben elkészült doktori értekezés rövidített és revideált változata. A témáról magyar nyelven azóta sem jelent meg számottevő mennyiségű publikáció, ezért az eredmények ismételt közreadása korrigált, áttekinthetőbb verzióban talán hasznos lehet az újabb kutatások szempontjából. A dolgozat természetesen nem adhatott teljes képet az akkoriban jelentősnek tartott Schumann-irodalomról és annak problémáiról, a szakértők vitáiról. A válogatás ezért kizárólag a Heine-dalok tanulmányozásához nélkülözhetetlen, alapvető fontosságúnak ítélt művekre szorítkozott, s az eltérő véleményeket csak a legszükségesebb esetekben kommentálta. Emellett a legfőbb elemzési szempont a ciklus-elv megjelenési formáinak bemutatása volt – ami nem változott, mivel a ciklus részeként írt művek erős összetartozása alapvetően megkülönbözteti az adott dalokat az ilyen sorozatba nem tartozó kompozícióktól. Ezt szem előtt tartva módosult egyes fejezetek sorrendje, és

¹ **Bodnár Gábor Prof. dr.**

maradtak ki a témához szigorúan nem tartozó részek. A dalciklusokban lévő művek külön említésekor ezúttal próbáltam az egyes dalok ciklikus szerepére és néhány „egyéni” tulajdonságukra egyaránt hangsúlyt helyezni – értelemszerűen csak az utóbbi szempont volt lényeges a sorozatokba nem szánt, önálló alkotásként készült daloknál. Mivel praktikus okokból a doktori értekezésben bőséggel elhelyezett kottapéldák számát korlátozni kellett, fokozott figyelmet fordítottam az elemzett dalrészletek helyének megadására, lehetőség szerint a verssor és az ütemszám együttes feltüntetésével. Amennyiben az idézett dallam és/vagy szöveg felütésen kezdődik, annak ütemét jelöltem kezdetként. Alapvetésnek tekintem emellett, hogy a tanulmány olvasásakor a Schumann- és Heine-kötetek rendelkezésre állnak.

FÜGGELÉK

A tanulmányban szereplő Schumann dalok hang- és képfelvételei

Robert Schumann - Liederkreis, op. 24 [With score] (20:50)

00:00 - I. Morgens steh' ich auf und frage

01:04 - II. Es treibt mich hin

02:12 - III. Ich wandelte unter den Bäumen

05:45 - IV. Lieb' Liebchen, leg's Händchen

06:38 - V. Schöne Wiege meiner Leiden

10:26 - VI. Warte, warte, wilder Schiffsmann ü

12:23 - VII. Berg' und Burgn schaun herunter

16:00 - VIII. Anfangs wollt' ich fast verzagen

16:56 - IX. Mit Myrthen und Rosen
Ian Bostridge (ének), Julius Drake (zongora)
(Felvétel: 1998)

Schumann - Dichterliebe - Fischer-Dieskau / Demus 1957 (26:44)

Im wunderschönen Monat Mai 0:00

Aus meinen Tränen spriessen 1:38

Die Rose, die Lilie, die Taube 2:37

Wenn ich in deine Augen seh' 3:07

Ich will meine Seele tauchen 4:47

Im Rhein, im heiligen Strome 5:47

Ich grolle nicht 8:16

Und wüssten's die Blumen, die kleinen 9:59

Das ist ein Flöten und Geigen [11:11](#)
Hör' ich ein Liedchen klingen [12:34](#)
Ein Jüngling liebt ein Mädchen [14:25](#)
Am leuchtenden Sommermorgen [15:28](#)
Ich hab' im Traum geweinet [17:47](#)
Allnächtlich im Traume seh' ich dich [20:22](#)
Aus alten Märchen winkt es [22:55](#)
Die alten, bösen Lieder [24:36](#)
Dietrich Fischer-Dieskau (ének), Jörg Demus (zongora)
(Stúdió felvétel, Bécs, 1957)

Robert Schumann - Myrthen, op. 25 [With score] (52:04)

[10:23](#) - VII. Die Lotosblume (D. R.)

[41:12](#) - XXI. Was will die einsame Träne (I. B.)

[46:07](#) - XXIV. Du bist wie eine Blume (I. B.)

Robert Schumann: Abends am Strand (3:27)

Antonis Kontogeorgiou (ének), Domna Evnuchidou (zongora)

Robert Schumann - Die beiden Grenadiere | WDR Sinfonieorchester (3:48)

David Jerusalem (ének), Lewin Kneisel (klarinét), Haeree Yoo (kürt), Marlene Pschorr (kürt),
Katja Püschel (brácsa), Katharina Arnold (brácsa), Martin Leo Schmidt (cselló),
Sebastian Engelhardt (cselló), Raimund Adamsky (gordon)

Schumann: Der arme Peter (4:32)

Hermann Prey (ének), Karl Engel (zongora)

© 1974 Deutsche Grammophon GmbH

Robert Schumann - Tragödie I & II; Samuel Hasselhorn and Renate Rohlfig (3:46)